

**Akademia Podlaska w Białymstoku,
Akademia Nauk Stosowanych**

**PROGRAM STUDIÓW
Kierunek studiów: Psychologia**

Część I. Informacje ogólne

1. Nazwa jednostki prowadzącej kształcenie: **Akademia Podlaska w Białymstoku, Akademia Nauk Stosowanych**
2. Poziom kształcenia: **jednolite studia magisterskie 5-letnie**
3. Profil kształcenia: **praktyczny**
4. Liczba semestrów: **10**
5. Łączna liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów: **300**
6. Forma lub formy studiów: **studia stacjonarne oraz studia niestacjonarne**
7. Łączna liczba godzin zajęć konieczna do ukończenia studiów: studia stacjonarne: **3460 godz.**, studia niestacjonarne: **2328 godz.**
8. Tytuł zawodowy nadawany absolwentom: **magister psychologii**
9. Wskazanie dyscypliny wiodącej, w której będzie uzyskiwana ponad połowa efektów uczenia się oraz procentowy udział poszczególnych dyscyplin, w ramach których będą uzyskiwane efekty uczenia się określone w programie studiów:

Nazwa dyscypliny wiodącej: **psychologia - 86 %**

Inne dyscypliny:

nauki medyczne - 6%

nauki o zdrowiu - 3%

filozofia - 3%

nauki prawne - 2%
10. Poziom kwalifikacji: **PRK poziom 7**
11. Rok rozpoczęcia cyklu kształcenia: **2024/2025**
12. Zaopiniowano na posiedzeniu Senatu w dniu: **9.03.2024r.**

Część II. Efekty uczenia się

Efekty uczenia się zakładane dla kierunku Psychologia, praktyczny profil jednolitych 5-letnich studiów magisterskich obowiązujące od roku akademickiego 2019/2020 (z modyfikacją w roku akademickim 2022/2023)

Efekty uczenia się odnoszą się do dyscypliny naukowej psychologia, dziedzina nauk społecznych.

Podstawowe efekty uczenia się
Dla kierunku studiów **psychologia**
Studia jednolite magisterskie – **profil praktyczny**
forma studiów: **stacjonarne i niestacjonarne**
od roku akademickiego 2019/2020

Symbol	Efekty uczenia się dla kierunku studiów psychologia. Po zakończeniu jednolitych studiów magisterskich na kierunku studiów psychologia absolwent:	Odniesienie do Uniwersalnej charakterystyki II stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego – poziom 7
WIEDZA		
P_W01	Absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące uporządkowaną wiedzę ogólną z zakresu psychologii zorientowaną na zastosowania praktyczne	P7S_WG
P_W02	Absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące uporządkowaną wiedzę ogólną z zakresu pedagogiki, socjologii, nauk o bezpieczeństwie oraz posiada poszerzoną wiedzę z tych obszarów zorientowaną na zastosowania praktyczne	P7S_WG
P_W03	Absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące uporządkowaną wiedzę ogólną z zakresu filozofii, uwzględniając dylematy współczesnej cywilizacji, zorientowaną na zastosowania praktyczne	P7S_WG P7S_WK
P_W04	Absolwent zna i rozumie powiązania psychologii z innymi dziedzinami nauki i dyscyplinami naukowymi	P7S_WG
P_W05	Absolwent zna i rozumie koncepcje człowieka: filozoficzne, psychologiczne i społeczne stanowiące teoretyczne podstawy działalności psychologicznej	P7S_WG
P_W06	Absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu procesy socjalizacyjne i kulturowe człowieka w cyklu życia, rodzaje więzi społecznych, mechanizmach prospołecznych i rządzących nimi prawidłowościach. Posiada szczegółową znajomość budowy i funkcji organizmu człowieka	P7S_WG

P_W07	Absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu różne rodzaje więzi społecznej i występujące między nimi prawidłowości, funkcjonowanie różnych struktur społecznych i instytucji życia społecznego oraz zachodzące między nimi relacje, szczególnie w zakresie procesów rozwoju i wychowania człowieka	P7S_WG P7S_WK
P_W08	Absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu wybrane systemy norm i reguł (prawnych, organizacyjnych, zawodowych, moralnych, etycznych) organizujących struktury i instytucje społeczne i rządzące nimi prawidłowości oraz ich źródła, naturę, zmiany i sposoby działania, w tym zasady ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego	P7S_WK
P_W09	Absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego, ich prawidłowości i zakłóceń, zorientowaną na wykorzystanie praktyczne	P7S_WG P7S_WK
P_W10	Absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu wybrane metody i narzędzia opisu w psychologii, w tym techniki pozyskiwania danych oraz modelowania struktur społecznych i procesów w nim zachodzących, a także identyfikowania rządzących w nim prawidłowości	P7S_WG P7S_WK
P_W11	Absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu przepisy prawa odnoszące się do pracy psychologa, szczególnie w aspektach: przestrzegania tajemnicy zawodowej, form wykonywania zawodu, ochrony własności intelektualnej, odpowiedzialności zawodowej i etycznej oraz praw pacjenta / klienta	P7S_WG P7S_WK
P_W12	Absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu szczegółowe zasady i normy etyczne oraz kulturowe w stosunkach międzyludzkich, szczególnie w odniesieniu do procesów wychowawczych oraz diagnozy i terapii psychologicznej	P7S_WG P7S_WK
P_W13	zna i rozumie w pogłębionym stopniu wiedzę na temat funkcjonowania człowieka w obrębie normy, dysfunkcji i patologii, zna objawy i przyczyny wybranych zaburzeń i zmian chorobowych, a także dysfunkcji społecznych oraz metody ich oceny	P7S_WG
UMIEJĘTNOŚCI		
P_U01	Absolwent potrafi stosować techniki efektywnego komunikowania się i negocjacji. Potrafi porozumiewać się z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie psychologii a także specjalistami z dziedzin pokrewnych, w języku polskim i języku obcym	P7S_UO
P_U02	Absolwent potrafi samodzielnie proponować rozwiązania konkretnego problemu, przeprowadzać procedurę podjęcia rozstrzygnięć w tym zakresie oraz przewidywać skutki planowanych działań, wykorzystuje pogłębione umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację celów związanych z projektowaniem i podejmowaniem profesjonalnych działań	P7S_UO

P_U03	Absolwent potrafi zidentyfikować uwarunkowania kulturowe, religijne i etniczne problemów pacjenta, klienta oraz grupy społecznej; posługiwać się szczegółowymi zasadami i normami prawnymi i etycznymi, przewiduje skutki prawne i moralne konkretnych działań związanych z zawodem psychologa	P7S_UW
P_U04	Absolwent potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii oraz powiązanych z nią dyscyplin do opisu, analizowania i interpretowania przyczyn i przebiegu procesów, zjawisk społecznych oraz potrafi formułować własne opinie i dobierać krytycznie dane i metody analiz	P7S_UW
P_U05	Absolwent potrafi dokonać pogłębionej obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych, mechanizmów psychospołecznych, analizuje ich powiązania z różnymi obszarami działalności psychologicznej oraz posiada umiejętność właściwej diagnozy i analizy przyczyn i przebiegu procesów i zjawisk społecznych	P7S_UW
P_U06	Absolwent potrafi komunikować się z jednostkami i grupami społecznymi z zakresu procedur dotyczących ocen zagrożeń i problemów psychospołecznych z wykorzystaniem zaawansowanych metod i narzędzi w zakresie psychologii oraz posiada umiejętność przedstawiania swojego stanowiska, precyzyjnego porozumiewania się i dyskusowania	P7S_UK
P_U07	Absolwent potrafi dokonać szczegółowej oceny wydarzeń z historii psychologicznej oraz przemian w zakresie rozwoju myśli psychologicznej i społecznej, wskazuje związki historii ze współczesnością	P7S_UW
P_U08	Absolwent potrafi posługiwać się poszerzonymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania typów osobowościowych, diagnozowania i prognozowania zachowań	P7S_UW
P_U09	Absolwent potrafi planować, organizować oraz przeprowadzić zadania psychoedukacyjne, wykorzystując umiejętności z zakresu pełnej diagnozy psychologicznej oraz pedagogicznej w sytuacjach wychowawczych, potrafi odpowiedzialnie przygotować i wdrożyć działania o charakterze naprawczym i reedukacyjnym	P7S_UW P7S_UO
P_U10	Absolwent potrafi analizować, interpretować i stosować przepisy prawne, szczególnie w obszarze psychologii, służące rozwiązywaniu zjawisk społecznych, z zastosowaniem określonej metody badawczej; posługiwać się normami i standardami w procesach planowania, organizowania, motywowania i kontroli	P7S_UW
P_U11	Absolwent potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i integrować informację z wykorzystaniem różnych źródeł oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy oraz z wykorzystaniem nowoczesnych technologii (ITC)	P7S_UW
P_U12	Absolwent potrafi samodzielnie planować własne uczenie się, organizować swoją pracę, rozwiązywać problemy zawodowe, gromadzić, przetwarzać oraz udostępniać informacje z wykorzystaniem nowoczesnych technologii informatycznych	P7S_UU

P_U13	Absolwent potrafi wykorzystać umiejętności językowe właściwe dla studiowania na kierunku psychologia, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	P7S_UK
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
P_K01	Absolwent jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym rozwijania dorobku zawodu, rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób	P7S_KR
P_K02	Absolwent jest gotów do dbania o prestiż związany z wykonywaniem zawodu, odważnego przekazywania i obrony własnych poglądów oraz opinii w sprawach zawodowych	P7S_KK P7S_KR
P_K03	Absolwent jest gotów do aktywnego przekonywania, negocjowania i rozwiązywania konfliktów, potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania	P7S_KK
P_K04	Absolwent jest gotów do praktycznego posługiwania się wiedzą w codziennej działalności, rozumie znaczenie wiedzy z obszaru nauk społecznych i interdyscyplinarnych. Oceniając krytycznie posiadaną wiedzę oraz uwzględniając opinie ekspertów określa priorytety niezbędne do realizacji własnego zadania	P7S_KK
P_K05	Absolwent jest gotów do samodzielnego zdobywania i doskonalenia wiedzy i umiejętności, profesjonalnych i badawczych, rozszerzone o wymiar interdyscyplinarny, rozumie potrzebę stałego dokształcania się zawodowego oraz właściwego określania priorytetów zawodowych, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	P7S_KK
P_K06	Absolwent jest gotów do odpowiedniego postępowania etycznego w ramach badań naukowych oraz wyznaczonych stanowisk organizacyjnych i społecznych	P7S_KK P7S_KR

Objaśnienie oznaczeń w symbolach:

P (przed podkreślnikiem) - podstawowe efekty kształcenia

P7U / P7S – uniwersalne charakterystyki poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji – poziom 7

U (po podkreślniku) – kategoria umiejętności

K (po podkreślniku) - kategoria kompetencji społecznych

WG - kategoria opisowa wiedzy – głębia i zakres

WK - kategoria opisowa wiedzy – kontekst

UW - kategoria opisowa umiejętności – wykorzystanie wiedzy

UK - kategoria opisowa umiejętności – komunikowanie się

UO – kategoria opisowa umiejętności – organizacja pracy

UU – kategoria opisowa umiejętności – uczenie się

KK – kategoria opisowa kompetencji społecznych – ocena / krytyczne podejście

KO - kategoria opisowa kompetencji społecznych – odpowiedzialność

KR - kategoria opisowa kompetencji społecznych – rola zawodowa

SP (przed podkreślnikiem) – efekty kształcenia w obszarze nauk społecznych, profil praktycznych

01; 02... - numeracja w rubryce „Symbol” nadawana odnośnie kolejności efektów podstawowych, kierunkowych, specjalnościowych

Część III. Zajęcia lub grupy zajęć wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się i treści programowych zapewniających uzyskanie tych efektów

I. MODUŁ PRZEDMIOTÓW KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO i PODSTAWOWEGO

1. Filozofia

P_K03, P_K04, P_U02, P_U03, P_U04, P_W05, P_W08, P_K06, P_W03

Filozoficzne problemy współczesności. Miejsce filozofii wśród nauk. Obraz świata, miejsce w świecie przypisane człowiekowi w myśli przedfilozoficznej. Kosmologiczna filozofia przedsokratejska. Filozofia Sofistów i Sokratesa. System filozoficzny Platona i jego wpływ na kulturę Zachodu. Eudajmonia. Hellenistyczne systemy etyczne: epikureizmu, stoicyzmu, sceptycyzmu. Filozofia św. Augustyna i jej kontynuacje. Ogólny charakter filozofii starożytnej, wpływ filozofii starożytnej na dzieje filozofii i kultury Zachodu. Filozofia wieków średnich. Tło kulturowe filozofii średniowiecza. Filozofia św. Tomasza z Akwinu i jej współczesne kontynuacje. Tło kulturowe kształtowania się filozofii nowożytnej. Od filozofii przedmiotu do filozofii podmiotu. System filozoficzny Kartezjusza i jego wpływ na cywilizację Zachodu. Oświecenie angielskie. Nowożytna filozofia społeczna. Zagadnienie umowy społecznej. System filozoficzny Kanta i jego wpływ na dzieje cywilizacji Zachodu. Zwrot w kierunku filozofii podmiotowości. Egzystencjalizm, personalizm, filozofia dialogu. Strukturalizm, postmodernizm. Perspektywy rozwoju filozofii w XXI wieku. Pozytywizm. Filozofia Fryderyka Nietzschego. Marksizm. Fenomenologia (spór o istnienie świata).

2. Psychologia ogólna

P_K01, P_K02, P_K03, P_U01, P_U02, P_U03, P_W01, P_W02, P_W03

Psychologia jako nauka o człowieku. Podstawowe działy i kierunki psychologii. Wyjaśnienie podstawowych pojęć psychologicznych. Behawiorystyczna koncepcja człowieka (środowisko a zachowanie, procesy uczenia się). Psychodynamiczna koncepcja człowieka (procesy emocjonalne i motywacyjne w funkcjonowaniu jednostki; znaczenie motywacji świadomej oraz nieświadomej). Poznawcza koncepcja człowieka (procesy poznawcze, problematyka wartości i twórczości). Jakość funkcjonowania osoby jako podmiotu w ujęciu psychologii humanistycznej. Poznawanie i rozumienie świata.. Myślenie i rozumowanie - rozwiązywanie problemów, ocenianie i podejmowanie decyzji, rozumowanie. Twórczość

3. Biomedyczne podstawy rozwoju człowieka

P_K01, P_K04, P_U04, P_U12, P_W02, P_W04, P_W01

Zdrowie, Choroba. Zachowania zdrowotne. Wiedza medyczna. Czynniki kształtujące zdrowie. Zanieczyszczenia gleby, powietrza, wody. Środowisko wewnętrzne i zewnętrzne. Wpływ środowiska na zdrowie człowieka. Genetyczne i uwarunkowania zdrowotne. Rozwój osobniczy-ontogeneza. Zdrowie matki, etapy rozwoju człowieka. Zmienność morfologiczna człowieka. Dymorfizm płciowy, grupy krwi. Rytmu biologiczne. Mechanizmy ewolucji. Rasy ludzkie. Szczepienia – zasady, prawdy i mity. Choroby zakaźne. Zdrowie psychiczne człowieka. Rola snu. Rozwój poszczególnych układów(krążenia, nerwowy, pokarmowy). Ciśnienie tętnicze- dlaczego jest ważne? Główne formy działalności dziecka. Z pogranicza patologii i fizjologii. Alergie, atopowe zapalenie skóry, nietolerancja pokarmowa. Niedokrwistość- jak oceniamy (parametry morfologiczne krwi). Rozwój człowieka. Podstawy aukuologii. Zjawiska adaptacyjne noworodka. Umieralność i chorobowość dzieci i młodzieży. Rozwój mowy, okres dziecięcy, szkolny, dojrzewania. Płodowy zespół alkoholowy. Badanie moczu - co z niego możemy wyczytać. Bezdech. Dysplazja stawów biodrowych. Gorączka. Kolka niemowlęca kiedy jest problemem. Czy krzywica wciąż zagra-

za naszymi dziećmi? Do kiedy moczenie nocne jest fizjologią. Wnętrostwo, przepuklina- kiedy do lekarza? Wykorzystywanie seksualne i zaniedbywanie. Przemoc fizyczna i psychiczna. Zapobieganie ciąży i choroby przenoszone drogą płciową. Zaburzenia odżywienia. Pierwsza pomoc. Biologiczne mechanizmy i przejawy starzenia się. Problemy osób starszych. Kiedy ulewianie staje się problemem i może sugerować zwężenie odźwiernika. SIDS- zespół nagłej śmierci łóżeczkowej- czy możemy zapobiegać? Tiki, zez. Wada wzroku

4. Komunikacja interpersonalna i społeczna

P_K06, P_K04, P_K03, P_U02, P_U03, P_U01, P_W01, P_W13, P_W09

Podstawy komunikacji w aspekcie psychologicznym, pedagogicznym i społecznym. Charakterystyka procesu komunikacji interpersonalnej. Style komunikowania się. Konflikty i negocjacje. Komunikacja bez przemocy wg. Marshalla B. Rosenberga. Fakty versus opinie. Uczucia versus uczucia rzekome. Potrzeby versus strategie. Prośby versus żądania. Bariery w procesie komunikacji. Pomoc w procesie komunikacji. Ujawniająca siebie komunikacja: istotny pomost między dwoma światami. Męskie i kobiece style ekspresji. Relacje w związku. Negocjowanie obrazu własnej osoby. Porządkowanie rozmowy: relacje społeczne. Wzory potwierdzania i odmowy potwierdzania w interakcjach. Komunikacja międzykulturowa.

5. Socjologia

P_K04, P_K05, P_U04, P_U05, P_U11, P_U12, P_W02, P_W04, P_W05, P_W07, P_W09

Socjologia jako nauka. Działy socjologii. Socjologia ogólna i socjologie szczegółowe. Kultura. Pojęcie kultury osobistej. Problem definicji i klasyfikacji kultury. Stosowanie się do reguł: konformizm, nonkonformizm i dewiacja. Wpływ kultury na życie społeczne. Kultura a cywilizacja. Etnocentryzm, ksenofobia, relatywizm i pluralizm kulturowy. Subkultura. Kultura masowa. Jednostka i społeczeństwo. Socjologiczna koncepcja natury ludzkiej. Elementy osobowości społecznej: kulturowy ideał osobowości, rola społeczna, jaźń subiektywna i odzwierciedlona. Postawa. Pojęcie socjalizacji. Wybrane teorie socjalizacji. Więzy społeczne. Istota zbiorowości społecznej. Grupy społeczne i ich funkcje. Więzy grupowe. Organizacja grupy. Typologia grup społecznych. Wpływ społeczny w grupie. Rodzina jako grupa społeczna. Patologie społeczne. Pojęcie narodu. Cechy narodu. Tożsamość i świadomość narodowa. Patologia świadomości społecznej. Mniejszości narodowe i etniczne. Definicja państwa. Cechy państwa. Funkcje państwa. Polityka społeczna. Władza i jej rodzaje. Demokracja. Partie polityczne. Teorie w socjologii.

6. Język angielski

P_K03, P_K04, P_U01, P_U11, P_U13, P_W04, P_W09,

Aging - problemy starości, słownictwo związane z chorobami i dolegliwościami. Future - wróżki, astrologowie i przepowiadanie przyszłości - Efekt Barnuma. Czasy i konstrukcje przyszłe. EKSPERYMENT DERRENA BROWNA. DR JEKYLL AND MR HYDE - zaburzenia osobowości, przypadek „Shirley”. ADVERTISING - triki reklamowe i reklama podprogowa. Wyrażanie celu oraz kontrastu. EKSPERYMENT DERRENA BROWNA. JUDGING BY APPEARANCE - cechy wyglądu zewnętrznego. Problem oceniania na podstawie wyglądu.

ANGER - przyczyny i rodzaje agresji. Eksperyment z grą komputerową. GRAPHOLOGY - nauka czy pseudonauka. Przymiotniki złożone. LOST IN THE JUNGLE - wola przetrwania, siła motywacji. Słownictwo związane z przyrodą.

7. Wychowanie fizyczne

P_K01, P_U12, P_W01, P_W04, P_W09

Koszykówka: Doskonalenie podań sytuacyjnych prawą i lewą ręką, kozłowania ze zmianą ręki i kierunku. Rzuty do kosza po zatrzymaniu na jedno i dwa tempa. Przepisy gry – rzut sędziowski.

Koszykówka: Nauka i doskonalenie ataku z piłką i bez piłki. Zbiórka z tablicy – pierwsze podanie i wyprowadzenie szybkiego ataku w trójkach. Doskonalenie współdziałania zespołowego w ataku.

Gra właściwa – przepisy i sędziowanie. Łyżwiarstwo: Zasady bezpieczeństwa na lodowisku. Poślizg z odbicia, jazda przodem, zatrzymanie półpługiem i pługiem, jazda tyłem, zatrzymanie zwrotem na jednej i dwóch nogach, przekładanka przodem i tyłem – hamowanie. Omówienie zasad bezpiecznego korzystania z obiektów, przyrządów i środowisk związanych z uprawianiem różnych dyscyplin sportu. Organizacja, higiena i porządek pracy. Gry i zabawy ruchowe, różne formy wyścigów z wykorzystaniem sprzętu sportowego. Ćwiczenia ogólnorozwojowe. Ćwiczenia kształtujące prawidłową postawę ciała z wykorzystaniem przyrządów i przyborów. Wychowanie Zdrowotne: Koncepcje i cele promocji zdrowia oraz zachowania zagrażające sprawności

funkcjonalnej człowieka. Piłka siatkowa: Doskonalenie odbić i zagrywki sposobem górnym i dolnym. Doskonalenie: wystawy, ataku i zastawiania pojedynczym blokiem. Doskonalenie zastawiania, bloku pojedynczego i podwójnego – gra szkolna. Przepisy gry. Ćwiczenia kształtujące koordynację wzrokowo – ruchową. Taktyka rozegrania piłki w stałych fragmentach gry szkolnej. Zadania kontrolno – oceniające – stosowanie znanych elementów techniki podczas gry szkolnej.

Przepisy i sędziowanie

8. Ratownictwo i pomoc przedmedyczna

P_K01, P_K04, P_K05, P_U02, P_U04, P_U12, P_W01, P_W02, P_W06, P_W13

Rozpoznanie stanu nagłego zagrożenia zdrowotnego. Zasady i wskazania do przeprowadzenia ewakuacji z miejsca zdarzenia osób w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego. Ocena podstawowych funkcji życiowych człowieka w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego. Uruchamianie „łańcucha przeżycia”. Przywrócenie, podtrzymanie i stabilizacja podstawowych funkcji – w tym czynności układu oddechowego i krążenia. Resuscytacja bezprzyrządowa dorosłych. Resuscytacja bezprzyrządowa dzieci. Resuscytacja poszkodowanych w urazach.

Unieruchamianie kończyn po urazie - zabezpieczenie i stabilizacja różnych obszarów ciała uszkodzonych w wyniku działania czynników zewnętrznych. Tamowanie krwotoku zewnętrznego. Pojęcie: „złota godzina”. Niewydolność krążeniowo-oddechowa a nagłe zatrzymanie krążenia i oddychania. Zasady funkcjonowania ratownictwa medycznego w Polsce. Praktyczna realizacja treści kształcenia wykładów, za pomocą symulacji medycznej: ocena świadomości poszkodowanego. Udzielanie pomocy w omdleniach, zadławieniach, krwotokach i zranieniach, złamaniach, skręceniach, zwichnięciach, oparzeniach, odmrożeniach. BLS, resuscytacja z udziałem AED, resuscytacja krążeniowo-oddechowa w różnych grupach wiekowych/norowodek, niemowlę, dziecko, nastolatek, dorosły

9. Wykład monograficzny

P_K02, P_K04, P_K05, P_U04, P_U09, P_U12, P_W01, P_W03, P_W04

Muzyka jako wspólny język międzykulturowy. Muzyka jako element rozwoju i dialogu ludzkości. Wpływ muzyki na reakcje fizjologiczne organizmu ludzkiego. Muzyka jak element kształcenia rozwoju indywidualnych możliwości człowieka. Wpływ muzyki na społeczne kompetencje człowieka na przestrzeni jego ewolucji.

10. Prawne aspekty pracy psychologa

P_K01, P_K02, P_K04, P_K06, P_U02, P_U03, P_U10, P_W04, P_W08, P_W11

Dokumentacja oraz prawa i obowiązki psychologa zgodnie z ustawą o ochronie zdrowia psychicznego. Psycholog - wymogi formalne niezbędne do prowadzenia praktyki i świadczenia usług psy-

chologicznych. Odbiorca usług - pacjent, konsument, klient? Tajemnica zawodowa psychologa oraz wyjątki od jej zachowania zgodnie z ustawą o zawodzie psychologa. Odpowiedzialność psychologa - cywilna, karna, dyscyplinarna. Tajemnica zawodowa psychologa - psycholog jako źródło informacji w postępowaniu sądowym. Psycholog jako świadek i biegły w postępowaniu cywilnym i karnym. Prywatność i integralność klienta w praktyce psychologicznej. Kodeksy etyczne psychologów. Przypadki naruszeń prywatności i integralności klienta w praktyce psychologicznej. Psycholog szkolny. Przesłuchanie dziecka w polskiej procedurze karnej. Rola psychologa: w postępowaniu o wydanie pozwolenia na broń, w postępowaniu o pozwolenie na nabywanie oraz przechowywanie materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego, w postępowaniu o wydanie prawa jazdy.

11. Ochrona własności intelektualnej

P_K05, P_K06, P_U02, P_U10, P_W02, P_W02, P_W11

Pojęcia prawa własności intelektualnej; Modele prawa własności intelektualnej; zasady prawa autorskiego; czas ochrony praw autorskich; kategorie i rodzaje praw autorskich; wyłączenie spod ochrony własności intelektualnej; Plagiat; autorskie prawa majątkowe; autorskie prawa osobiste na gruncie przepisów cywilnych; ochrona wizerunku; odpowiedzialność karna z tytułu naruszenia praw autorskich.

12. Pedagogika ogólna

P_K01, P_K05, P_K06, P_U05, P_U07, P_U08, P_U10, P_W02, P_W03, P_W07, P_W08, P_W10

Pedagogika ogólna jako nauka. Poglądy i koncepcje badaczy. Miejsce pedagogiki wśród innych nauk. Definicje i klasyfikacje. Podstawowe pojęcia pedagogiki. Współczesne teorie i nurty wychowania (pedagogika alternatywna). Subdyscypliny pedagogiczne. Metodologia badań pedagogicznych. Instytucje edukacyjne w kontekście polskim i międzynarodowym Rodzina jako podstawowe środowisko wychowawcze. Zagrożenia współczesnej polskiej rodziny. Rodzina jako podstawowe środowisko wychowawcze. Zagrożenia współczesnej polskiej rodziny.

Grupa rówieśnicza - pojęcie, cechy. Subkultury młodzieżowe - zagrożeniem czy szansą wsparcia rozwoju młodzieży? Środowisko lokalne - środowiskiem wspomagającym rodzinę w procesie wychowania. Edukacja alternatywna nowym wyzwaniem dla współczesnej edukacji.

13. Technologia informacyjna i informatyka

P_K01, P_K05, P_U01, P_U03, P_U11, P_U12, P_W02, P_W05, P_W08, P_W11

Bezpieczne posługiwanie się komputerem, jego oprogramowaniem i korzystanie z sieci komputerowej z zachowaniem zasad bezpieczeństwa oraz przestrzegania obowiązującego prawa i norm etycznych. Wyszukiwanie, gromadzenie, selekcjonowanie, przetwarzanie i wykorzystywanie informacji, współtworzenie zasobów w sieci i ich ochrona, korzystanie z różnych źródeł i sposobów zdobywania informacji. Praca z edytorem tekstu. Wykorzystanie technologii komunikacyjno-informacyjnych do komunikacji i współpracy z prowadzącymi zajęcia i innymi studentami, a również z innymi osobami, także w swoich działaniach kreatywnych. Wykorzystanie arkusza kalkulacyjnego. Opracowywanie informacji za pomocą komputera szczególnie ilościowej za pomocą arkusza kalkulacyjnego oraz programów baz danych.

14. Zajęcia informatyczne (SPSS)

P_W04, P_W10, P_U11, P_U12, P_K04, P_K05

Wprowadzenie do analizy danych (cel analizy). Pierwsze kroki w pracy z pakietem statystycznym (wprowadzanie danych, poruszanie się po zbiorze, układ zbioru danych, proste operacje). Import

danych z Excela, dodawanie zmiennych i dodawanie obserwacji, kopiowanie własności zmiennych, rekodowanie zmiennych wprowadzenie do edytora poleceń. Analiza jednej zmiennej (kategorialnej) oraz jej prezentacja graficzna i w postaci tabel. Kodowanie i analiza pytań otwartych (wielokrotne odpowiedzi). Miary tendencji centralnej i rozproszenia. Miary koncentracji i skośności. Tabele krzyżowe. Miary zależności dla zmiennych porządkowych. Korelacje. Tworzenie indeksów i analiza rzetelności. Porównanie dwóch średnich – test t. Analiza wariancji ANOVA. Związek między dwiema zmiennymi ilościowymi. Analiza prostej regresji liniowej. Ważenie zbioru danych, cele i metody konstruowania wag.

II. MODUŁ PRZEDMIOTÓW KSZTAŁCENIA KIERUNKOWEGO

1. Psychologia społeczna

P_W01, P_W04, P_W07, P_U04, P_U05, P_K04

Rola psychologii społecznej w wyjaśnianiu zjawisk świata społecznego i rozumieniu zachowań ludzi. Dysonans poznawczy i jego skutki. Stereotypy, uprzedzenia i sposoby ich zmiany. Schematy skrypty i heurystyki. Błędy poznawcze. Jak skutecznie walczyć z dyskryminacją i uprzedzeniami. Rola przekonań o świecie społecznym w kształtowaniu społecznych zachowań. Rola grupy, procesy grupowe. Konformizm i uleganie autorytetom. Przyczyny i mechanizm agresji. Zachowania prospołeczne.

2. Dyskryminacja i odrzucenie społeczne

P_W01, P_W05, P_W06, P_U04, P_U09, P_K01, P_K04

Rozpoznawanie przejawów uprzedzeń. Pojęcia: efekt halo, cechy centralne, ukryte teorie osobowości, błędy poznawcze, heurystyki. Mechanizmy wyjaśniające uprzedzenia: konformizm, zagrożenie zasobów, poczucie własnej wartości. Wychowanie i edukacja w służbie tolerancji. Praktyczne umiejętności psychologiczne a wzmacnianie tolerancji.

3. Psychologia rozwoju człowieka w cyklu życia

P_W06, P_W06, P_W06, P_W06, P_U06, P_U06, P_U06, P_U06, P_K06, P_K06, P_K06, P_K06

Rozwój psychiczny człowieka w pełnym cyklu życia od poczęcia aż do śmierci. Rozwój człowieka w okresie prenatalnym, od poczęcia do narodzin. Okres wczesnego dzieciństwa. Okres średniego dzieciństwa- wiek przedszkolny. Okres późnego dzieciństwa – młodszy wiek szkolny. Rozwój w okresie adolescencji. Okres wczesnej dorosłości. Okres średniej dorosłości. Okres późnej dorosłości – wieku starzenia się.

4. Wprowadzenie do psychologii i historii myśli psychologicznej

P_W01, P_W04, P_W05, P_U04, P_U07, P_U12, P_K02, P_K04, P_K05

Wprowadzenie do psychologii. Filozoficzne korzenie psychologii i etymologia nazwy. Relacje przedmiotu psychologii do innych nauk. Specyfika psychologii jako dziedziny nauki podstawowej i stosowanej. Psychologia jako nauka. Metody badawcze w psychologii I: obserwacja, eksperyment, testy i kwestionariusze, studia przypadków. Kierunki w psychologii. Psychologiczne koncepcje człowieka. Początki myśli psychologicznej – psychologia przednaukowa. Rozwój psychologii jako nauki. Strukturalizm Wundta i funkcjonalizm Jamesa. Freud i teoria psychoanalityczna. Źródła i założenia koncepcji Freuda. Ewolucja poglądów Freuda. Problem naukowego statusu dzieła Freuda i współczesne oceny jego koncepcji. Wertheimer, Koffka, Köhler i psychologia Gestalt. Psychologia analityczna Junga, psychologia indywidualna Adlera, neopsychoanaliza Horney i Fromma. Kon-

tekst społeczny zachowań nieświadomych. Behawioryzm i neobehawioryzm. Zachowanie jako wyłączny przedmiot psychologii: źródła i założenia koncepcji behawiorystycznej. Ewolucja behawioryzmu. Psychologia humanistyczna. Psychologia poznawcza. Rozwój psychologii w Polsce. Psychologia współczesna.

5. Biologiczne podstawy zachowania

P_W01, P_W04, P_W06, P_W13, P_U11, P_U12, P_K01, P_K04, P_K05

Podstawy budowy i funkcjonowania układu nerwowego. Neuroanatomia i neurofizjologia. Neurobiologia zaburzeń nastroju. Neurobiologia schizofrenii. Neurobiologia zaburzeń lękowych. Neurobiologia uzależnień. Neurobiologia snu. Rozwój płciowy i fizjologia układu rozrodczego. Fizjologiczne mechanizmy regulacji łaknienia i pragnienia. Biologiczne podstawy zaburzeń odżywiania. Metabolizm i składniki odżywcze. Fizjologia ruchu i wysiłku fizycznego. Fizjologia czucia i narządów zmysłów. Biologiczne mechanizmy regulacji emocji i popędów. Fizjologia procesów poznawczych. Patofizjologia stresu.

6. Psychologia procesów poznawczych

P_W01, P_W04, P_W07, P_U04, P_U05, P_K01, P_K04

Umysł. Elementarne procesy poznawcze. Złożone procesy poznawcze. Uwaga. Percepcja. Spostrzeganie. Pamięć. Myślenie i rozumowanie. Wyobrażenia i wyobrażenia. Pojęcia i schematy. Rozwiązywanie problemów. Podejmowanie decyzji. Język. Reprezentacje poznawcze. Style poznawcze.

7. Psychopatologia

P_W01, P_W04, P_W13, P_U02, P_U04, P_U06, P_K01, P_K04, P_K05

Przedmiot psychopatologii – podstawowe pojęcia. Zaburzenia nastroju, dysfunkcje seksualne, zaburzenia odżywiania. Zaburzenia lękowe, obsesyjno-kompulsyjne i pokrewne, związane z traumą i stresem. Zaburzenia ze spektrum schizofrenii i inne zaburzenia psychotyczne. Zaburzenia osobowości. Zaburzenia dysocjacyjne i zaburzenia z objawami somatycznymi i pokrewne. Zaburzenia neuropoznawcze i neurorozwojowe.

8. Statystyka

P_W10, P_W04, P_U04, P_K04, P_K05

Pojęcia podstawowe, szereg statystyczny, szereg rozdzielczy, prezentacja graficzna szeregów rozdzielczych. Dopasowanie rodzaju wykresu do danych. Miary tendencji centralnej: klasyczne i pozycyjne. Miary zmienności klasyczne i pozycyjne. Miary asymetrii (skośności). Analiza zmienności dwóch cech, mierniki zależności korelacyjnej: kowariancja. Mierniki zależności oparte na χ^2 , korelacja liniowa Pearsona, współczynnik korelacji rang Spearmana.

9. Pomoc psychologiczna

P_W01, P_W04, P_W09, P_U01, P_U04, P_U09, P_K01, P_K02, P_K03

Samocena i samoświadomość w pracy psychologa. Zasoby - wydobywanie, określanie i wykorzystywanie w pracy psychologa. Komunikacja z klientem w kryzysie suicydalnym. Praca z pacjentem/klientem z rodziny z dysfunkcją. Zakres kompetencji psychologa. Komunikacja interpersonalna. Asertywność. Praca z oporem. Praca z klientem/pacjentem niepełnoletnim. Psycholog w szkole. Praca z grupą. Zasady, dynamika, role w grupie.

10. Diagnoza psychologiczna

P_W07, P_W10, P_W12, P_U05, P_U11, P_U12, P_K01, P_K04, P_K05

Diagnoza psychologiczna - podstawowe pojęcia; specyfika wyjaśnień psychologicznych. Diagnoza jako umiejętność praktyczna. Diagnoza oparta na dowodach empirycznych. Metody i techniki diagnostyczne w świetle badań. Diagnozowanie jako postępowanie badawcze. Praktyczne i interpersonalne kompetencje w diagnozowaniu. Etyczna postawa psychologa w praktyce diagnostycznej. Kontrakt w diagnozie psychologicznej. Rozmowa psychologiczna/wywiad. O sposobach rejestracji wywiadu psychologicznego. Badanie technikami kwestionariuszowymi - definicja, budowa i zastosowanie narzędzi. Badanie technikami projekcyjnym. Budowa i konstrukcja dyferencjału semantycznego, praktyczne zastosowanie. Profesjonalna relacja diagnostyczna – kompetencje interpersonalne. Rodzaje diagnoz psychologicznych.

Formułowanie zaleceń diagnostycznych i interwencja. Obserwacja psychologiczna. O sposobach rejestracji obserwacji psychologicznej. Orzeczenia i opinie psychologiczne. Przykładowa i orientacyjna struktura opinii psychologicznej. Trudności w kontakcie, opór klienta.

11. Elementy logiki

P_W01, P_W02, P_U01, P_U02, P_U03, P_K01, P_K02

Definicja i działy logiki. Język jako system znaków. Kategorie syntaktyczne. Nazwa jako kategoria syntaktyczna. Stosunki pomiędzy zakresami nazw. Zdanie jako kategoria syntaktyczna. Elementy logiki formalnej. Definicje. Dyskusja, spory, argumentacja.

12. Etyka zawodu psychologa

P_W08, P_W11, P_W12, P_U02, P_U04, P_U03, P_K04, P_K05, P_K06

Przedrozumienie pojęć moralnych. Moralne problemy współczesności Etyka a moralność. Normy moralne a normy prawne. Główne nurty etyki. Relacja między etyką ogólną a etyką zawodową. Etyczne kodeksy zawodowe. Kodeksy etyczno-zawodowe psychologa na przykładzie kodeksu PTP. Tożsamość zawodu psychologa. Wartości zawodu. Zasady etyczne w procesie terapeutycznym – podmiotowość, prawo do prywatności, autonomia, poufność. Tajemnica zawodowa i jej ograniczenia. Etyka badań psychologicznych. Moralne ograniczenia swobody badacza. Niebezpieczeństwa etyczne związane z wykorzystaniem wiedzy psychologicznej w reklamie i mediach. Dylematy etyczne w pracy psychologa.

13. Psychologia różnic indywidualnych

P_W01, P_W02, P_U01, P_U04, P_K01, P_K03

Wprowadzenie w problematykę psychologii różnic indywidualnych. Psychologia różnic indywidualnych: przedmiot badań, zadania, obszary badań. Podstawowe kategorie opisu różnic indywidualnych. Różnice intra- i interindywidualne. Źródła różnic indywidualnych. Metody badań stosowane w psychologii różnic indywidualnych. Różnice indywidualne w zakresie temperamentu, inteligencji i zdolności, osobowości.

14. Metodologia badań psychologicznych

P_W01, P_W03, P_W04, P_W13, P_U04, P_U11, P_U12, P_K01, P_K02, P_K04, P_K05

Definicja nauki. Klasyfikacja nauk. Pojęcia metody i metodologii. Psychologia jako nauka. Cele poznania naukowego, funkcje nauki. Ogólny schemat poznania naukowego. Etapy postępowania badawczego. Zmienne. Wskaźniki. Klasyfikacja zmiennych. Procedura operacjonalizacji i etapy procedury operacjonalizacji zmiennych. Hipotezy badawcze. Badania jakościowe i ilościowe. Problemy badawcze. Pytania badawcze. Język nauki i cechy teorii naukowej. Definicje – rodzaje i błędy. Empiryczna weryfikacji hipotez. Wewnętrzna i zewnętrzna trafność badania psychologicznego. Rzeczność badania psychologicznego. Plan badawczy i plan eksperymentalny. Elementy logiki formalnej – rozumowanie indukcyjne i dedukcyjne. Metody badawcze stosowane w psychologii.

Techniki dobierania próby. Rola statystyki w badaniach empirycznych - model korelacyjny, analiza wariancji, analiza czynnikowa. Analiza danych i ich interpretacja.

15. Psychometria

P_W01, P_W10, P_W12, P_U02, P_U06, P_U08, P_U09, P_K01, P_K02

Istota pomiaru psychologicznego. Kryteria doboru testów psychologicznych. Szacowanie rzetelności testów psychologicznych. Trafność testów i sposoby jej szacowania. Normalizacja testów. Standaryzacja testów. Główne obszary zastosowania testów. Etyczne i społeczne aspekty badań testowych. Analiza testów: z zakresu inteligencji i zdolności, z zakresu wiadomości (wiedzy i umiejętności), z zakresu osobowości i postaw, testów klinicznych i neuropsychologicznych.

16. Psychologia osobowości

P_W01, P_W04, P_W05, P_U01, P_U02, P_U03, P_K01, P_K02, P_K03

Pojęcie osobowości i rozwoju. Osobowość i rozwój jako przedmiot zainteresowania psychologii. Sposoby badania, ujmowania i opisywania osobowości i aspektów rozwojowych. Podejście psychoanalityczne. Rewizja podejścia psychoanalitycznego, następcy i kontynuatorzy myśli Freuda. nurt neopsychodynamiczny. Koncepcja Eriksona. Koncepcje fenomenologiczne i humanistyczne. nurt humanistyczno-egzystencjalny. Behawiorystyczne i społeczne ujęcie osobowości. Osobowość jako układ cech. Osobowość z perspektywy teorii uczenia się. Ujęcie poznawcze. Narracje i tożsamość. Psychologia Ja. Poznawcze podejście do osobowości, narracje. Model Wielkiej Piątki. Zjawiska patologiczne w rozwoju osobowości.

17. Psychologia emocji i motywacji

P_W01, P_W07, P_U04, P_U05 P_K04, P_K05,

Istota emocji. Rozumienie emocji w różnych koncepcjach. Status problematyki emocji w psychologii. Tendencje redukcyjne. Paradygmat naturalistyczny i antynaturalistyczny w psychologii i badaniach nad emocjami. Konteksty teoretyczne w badaniu emocji: psychoanalityczny, poznawczy, fenomenologiczny. Badania nad miłością w obu paradygmatach (Sternberg-Wojciszke vs. de Rougemont. Cechy procesów emocjonalnych. Wrodzone mechanizmy emocji. Emocje pierwotne i emocje pośrednie. Ekspresja procesów emocjonalnych. Tendencje we współczesnych badaniach procesów emocjonalnych. Przegląd strategii, metod i technik badawczych. Przyczyny trudności w badaniach nad emocjami. Istota i pojęcie motywacji. Złożoność procesów motywacyjnych. Konflikty motywacyjne, ich rodzaje i skutki (nerwica)

18. Psychosomatyka

P_W01, P_W04, P_W05, P_W13, P_U03, P_U04, P_U05, P_K01, P_K02, P_K04, P_K05,

Istota i charakterystyka zaburzeń i zjawisk psychosomatycznych. Zakres i definicje psychosomatyki. Koncepcje i nurty w psychosomatyce. Patogeneza zaburzeń psychosomatycznych. Podziały zaburzeń psychosomatycznych. Zaburzenia psychosomatyczne w ujęciu wybranych modeli medycyny. Zaburzenia psychosomatyczne, ich etiologia i charakterystyka. Analiza przykładów klinicznych ilustrujących problemy pacjentów z zaburzeniami psychosomatycznymi. Etiopatologia zaburzeń psychosomatycznych w różnych szkołach psychoterapii oraz proponowane metody terapii. Różnicowanie zaburzeń psychosomatycznych z innymi postaciami zaburzeń psychicznych i organicznych.

19. Neuropsychologia

P_W01, P_W04, P_W13, P_U01, P_U02, P_U12, P_K01, P_K04, P_K05

Neuropsychologia - rys historyczny. Wybrane zagadnienia, pojęcia i teorie współczesnej neuropsychologii. Metody badawcze stosowane w neuropsychologii. Podstawy neuroanatomii i neurofizjologii układu nerwowego. Podstawowe funkcje wybranych struktur mózgowych. Zaburzenia, urazy i choroby degeneracyjne mózgu oraz ich konsekwencje. Wybrane zagadnienia z diagnozy neuropsychologicznej. Analiza wybranych zaburzeń: różne rodzaje agnozji, amnezji, apraksji, afazji, zaburzeń orientacji, zaburzeń emocjonalnych, zaburzeń świadomości i tożsamości.

Analiza wybranych przypadków zaburzeń po uszkodzeniach mózgu.

20. Diagnoza osobowości

P_W01, P_W05, P_W10, P_W11, P_W12. P_U04, P_U06, P_U08, P_K01, P_K02, P_K05, P_K06

Metody diagnozy osobowości. Autodiagnoza wybranymi metodami kwestionariuszowymi. Ćwiczenie posługiwania się różnymi teoriami osobowości do opisu różnych aspektów osobowości. Analiza przypadków (krótkich historii życia) z wykorzystaniem różnych teorii osobowości.

21. Diagnoza inteligencji dorosłych i dzieci

P_W01, P_W10, P_W12, P_U03, P_U04, P_U05, P_K01, P_K04

Najważniejsze koncepcje inteligencji (czynnikiowe, biologiczne, poznawcza) oraz form diagnozy psychologicznej inteligencji dzieci i dorosłych. Narzędzia diagnozy inteligencji dorosłych: Skala Inteligencji Wechslera dla Dorosłych – WAIS-R. Skala Inteligencji Wechslera dla Dzieci – WISC-R. Diagnoza z użyciem TMZ – test matryc Ravena dla dorosłych w wersji dla zaawansowanych. Bateria TIS dla dorosłych. Diagnoza z użyciem Baterii Testów APIS-Z. Neutralny Kulturowo Test Inteligencji Cattella. Skala Inteligencji i Rozwoju IDS. Testy Operacyjności myślenia: Diagnoza Możliwości Intelktualnych Dziecka.

22. Wspomaganie rozwoju człowieka

P_W01, P_W04, P_W07, P_U02, P_U09, P_U06, P_K04, P_K01, P_K05

Rodzaje i metody wspomagania rozwoju. Warsztat psychologiczny jako metoda wspierania rozwoju osobowości człowieka. Wspieranie rozwoju umiejętności poznawczych, emocjonalnych i społecznych za pomocą metod warsztatowych i treningowych. Przegląd umiejętności związanych z prowadzeniem grup. Proces grupowy – stadia rozwoju grupy. Kształtowanie umiejętności poznawczych, emocjonalnych i społecznych za pomocą metod pracy grupowej. Zasady tworzenia scenariuszy i prowadzenia warsztatów psychologicznych.

23. Psychologia wychowania

P_W01, P_W06, P_W10, P_U02, P_U04, P_U10, P_K01, P_K04

Psychologia wychowania, zakres pojęć, zadania psychologii wychowania, przedmiot psychologii wychowania i uwikłanie praktyczne psychologii wychowania. Proces wychowania i jego funkcje, a inne procesy i zjawiska społeczne (socjalizacja, edukacja, nauczanie, uczenie się, kształcenie opieka i samowychowanie). Koncepcja rozwoju człowieka a modele wychowania - dojrzewanie i uczenie się a rozwój człowieka, kryteria wyodrębnienia modeli wychowania, podstawowe modele wychowania, rozłączność a komplementarność modeli wychowania. Typy środowisk wychowawczych, ich specyfika i wpływ na rozwój dzieci i młodzieży. Wychowanie w rodzinie i poza nią (rodziną) w różnych okresach życia człowieka. Szkoła, rodzina i grupa rówieśnicza jako środowisko wychowawcze, stymulujące i ograniczające rozwój ucznia. Analiza procesu nauczania – trzy modele nauczania, złożoność i dynamika jako istotne cechy nauczania w klasie, rutyny nauczycielskie, rola stylów nauczania w formowaniu sukcesów i nie-powodzeń edukacyjnych. Trudności wychowawcze. Psycholog we współczesnej szkole.

24. Seksuologia

P_W01, P_W04, P_W02, P_W09, P_W03, P_W12, P_U01, P_U02, P_U03, P_U08, P_K01, P_K02, P_K04, P_K03, P_K06

Historia seksuologii. Zagadnienia normy i patologii w klinice seksuologicznej. Klasyfikacja dysfunkcji seksualnych wg ICD-10. Psychofizjologia seksualna - różnice płciowe. Zagadnienia seksuologii kulturowej. Psychopatologia seksualna: parafilie, uzależnienia itp. Psychoterapia zaburzeń seksualnych. Postępy i trendy w seksuologii. Rozwój psychoseksualny dzieci i młodzieży. Kryteria dojrzałości psychoseksualnej. Modele seksualności człowieka. Badanie i wywiad w seksuologii klinicznej.

25. Psychologia twórczości

P_W01, P_W03, P_U02, P_U04, P_U09, P_K04, P_K05

Psychologia twórczości – zakres, definicje, pojęcia. Twórczość - podejście elitarne i egalitarne. Poznawcze aspekty kreatywności. Kulturowo-społeczne przesłanki kreatywności. Wymiary i koncepcje twórczości. Teorie twórczości. Kryteria twórczości. Twórczość jako wytwór, cecha, proces – triadowe ujęcie twórczości wg Nęcki. Postawa twórcza. Rodzaje twórczości Twórczość a kreatywność. Twórczość jako cecha osoby. Cechy osoby twórczej. Rozwijanie kreatywności. Rozwijanie twórczego myślenia. Wykorzystanie twórczego myślenia w rozwiązywaniu sytuacji problemowych. Wykorzystanie twórczości w praktyce (np. organizacji, edukacji). Zastosowania psychologii twórczości. Przeszkody i bariery w twórczości. Zastosowania psychologii twórczości. Uwarunkowania twórczości.

26. Psychiatria

P_W01, P_W04, P_W10, P_W13, P_U02, P_U03, P_U03, P_U04, P_U08, P_U09, P_K01, P_K04, P_K05

Psychopatologia. Klasyfikacje zaburzeń psychicznych. Zaburzenia osobowości i zachowania. Zaburzenia nastroju: depresja, zaburzenie afektywne dwubiegunowe i inne. Zaburzenia nastroju związane z ciążą, porodem i pójciem. Schizofrenia i zaburzenia psychotyczne. Zaburzenia lękowe. Zaburzenia odżywiania się. Zaburzenia neuropoznawcze. Uzależnienia. Objawy psychopatologiczne w zaburzeniach psychicznych. Podstawy diagnostyki zaburzeń psychicznych

27. Psychologia małżeństwa i rodziny

P_W05, P_W07, P_U04, P_U05, P_K03, P_K04

Psychologia małżeństwa i rodziny jako dyscyplina psychologiczna; relacje psychologii małżeństwa i rodziny z innymi działami psychologii. Podstawowe ujęcie małżeństwa i rodziny w psychologii, aspekt rozumienia czym są małżeństwo i rodzina, środowisko rodzinne – przegląd definicji, dotychczasowy stan zdefiniowania pojęć. Rodzina jako system i jej wzajemne oddziaływanie, systemy rodzinne wg. Davida Fielda; fazy cyklu życia rodziny - stadia rozwojowe rodziny wg. Evelyn Duvall. Zadania rozwojowe, przebieg wykonania zadań rozwojowych, problemy mogące wystąpić na poszczególnych etapach życia rodzinnego. Rodzina jako środowisko wychowawcze, postawy rodzicielskie funkcje rodziny, style wychowania. Czynniki konstytuujące małżeństwo i warunkujące jakość związku małżeńskiego. Diagnoza rodziny – zasady diagnozy, narzędzia i metody pracy z rodziną.

III. MODUŁ PRZEDMIOTÓW KSZTAŁCENIA SPECJALNOŚCIOWEGO

A. PSYCHOLOGIA KLINICZNA

1. Podstawowe problemy w psychologii klinicznej

P_W04, P_W11, P_W13, P_U02, P_U03, P_U12, P_K01, P_K04, P_K06

Psychologia kliniczna jako dziedzina badań i praktyki. Teoretyczne i metodologiczne podstawy psychologii klinicznej. Główne podejścia psychologii klinicznej: współczesna psychoanaliza, kierunki behawioralne i podejście poznawcze, podejście fenomenologiczne, egzystencjalne i humanistyczne. Diagnoza kliniczna: jej modele, postępowanie, metody, jakość. Orientacja salutogenetyczna i patogenetyczna. Praca zawodowa psychologa klinicznego: przygotowanie, kompetencje, etyka, charakter prawny relacji klient - psycholog kliniczny. Psychologia zaburzeń klinicznych człowieka dorosłego. Psychologia zaburzeń osobowości. Psychologia zaburzeń lękowych i dysocjacyjnych. Psychologia schizofrenii. Psychologia zaburzeń nastroju. Psychologiczne następstwa wydarzeń traumatycznych. Psychologia uzależnień i współuzależnienie.

Psychologia zaburzeń odżywiania. Psychologia zaburzeń seksualnych. Dziedziny zastosowań psychologii klinicznej. Neuropsychologia kliniczna jako dziedzina badań i praktyki.

Psychologia niepełnosprawności i rehabilitacja psychologiczna. Psychologia kliniczna seniorów.

Psychologia sądowa a psychologia kliniczna. Psychoterapia grupowa i indywidualna. Poradnictwo psychologiczne. Pomoc przy kryzysach. Prewencja zaburzeń i promocja zdrowia. Społeczna rehabilitacja zaburzeń psychicznych. Środowiskowe metody pomocy. Grupy samopomocy i społeczność terapeutyczna. Efektywność poradnictwa psychologicznego i psychoterapii.

2. Psychologia kliniczna dziecka, młodzieży i osób dorosłych

P_W04, P_W13, P_U02, P_U03, P_K01, P_K04

Psychologia kliniczna - historia, definicja, obszar i przedmiot badań, zadania psychologii klinicznej. Zaburzenia lękowe, dysocjacyjne, somatoformiczne i pourazowe oraz zaburzenia osobowości według DSM-5 i ICD-10. Zaburzenia nastroju oraz psychozy według DSM-5 i ICD-10. Psychoanalityczne rozumienie zaburzeń nastroju i ich psychoterapia w ujęciu psychoanalitycznym. Nurt współczesnej antypsychiatrii. Wprowadzenie do psychologii sądowej. Interwencja kryzysowa.

Współczesne problemy i kwestie prawne w psychologii zaburzeń psychicznych

3. Diagnoza zaburzeń psychicznych

P_W04, P_W13, P_U02, P_U11, P_U12, P_K01, P_K04, P_K05,

Objawy psychopatologiczne w diagnostyce zaburzeń psychicznych. Rola wywiadu psychologicznego. Klasyfikacje zaburzeń psychicznych i ich rola w diagnostyce zaburzeń psychicznych Diagnostyka zaburzeń nastroju. Diagnostyka zaburzeń psychotycznych. Diagnostyka zaburzeń lękowych. Diagnostyka zaburzeń odżywiania. Diagnostyka zaburzeń osobowości. Diagnostyka zaburzeń intelektu, zaburzeń neuropoznawczych i innych wybranych zaburzeń psychicznych

4. Diagnostyka w psychologii klinicznej

P_W11, P_W13, P_W12, P_U04, P_K01, P_K05

Klasyfikacja zaburzeń DSM V i PDM-2. Rozwój umiejętności diagnozowania przypadków klinicznych z uwzględnieniem różnych modeli/typów diagnozy. Specyfika pracy neuropsychologa klinicznego i z narzędziami diagnostycznymi stosowanymi w neuropsychologii klinicznej. Podstawowe narzędzia do badań przesiewowych pod kątem objawów zaburzeń neurologicznych

5. Metody promocji zdrowia psychicznego i profilaktyka

P_W01, P_W02, P_W06, P_W04, P_W05, P_U01, P_U02, P_U04, P_U07, P_U09, P_U12, P_K01, P_K02, P_K06, P_K04, P_K05

Podstawy teoretyczne profilaktyki i zdrowia psychicznego. Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023 – 2028. Profilaktyka zaburzeń związanych ze stresem. Profilaktyka wypalenia zawodowego. Profilaktyka zachowań suicydialnych. Profilaktyka uzależnień.

6. Szkoły i kierunki w psychoterapii

P_W05, P_W07, P_W13, P_U02, P_U04, P_U05, P_K02, P_K04, P_K05,

Zasady porządkowania głównych nurtów w psychoterapii. Psychoanaliza .Podejście behawioralno-poznawcze. Behawioralno-poznawcza terapia rodzin i par. Terapia rodzinna bazująca na doświadczeniu. Psychoterapia dzieci i młodzieży w ujęciu psychoanalitycznym. Podejście humanistyczno-egzystencjalne. Podejście systemowe. Inne szkoły psychoterapeutyczne. Inne szkoły psychoterapeutyczne.

7. Poradnictwo i psychoterapia

P_W07, P_W09, P_W13, P_U02, P_U05, P_U12, P_K01, P_K02, P_K04,

Poradnictwo psychologiczne. Trudności związane z realizacją zadań rozwojowych. Poradnictwo dla rodziców dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym. Poradnictwo psychologiczne dla rodziców dzieci w wieku adolescencji. Poradnictwo psychologiczne dla osób w okresie średniej dorosłości.- Poradnictwo psychologiczne dla osób w okresie późnej dorosłości. Poradnictwo dla par. Poradnictwo psychologiczne dla rodziców dzieci doświadczających trudności szkolnych. Poradnictwo psychologiczne dla osób z niepełnosprawnością. Poradnictwo psychologiczne dla osób z chorobami somatycznymi. Poradnictwo psychologiczne dla osób z poważnymi zaburzeniami psychicznymi i dla ich rodzin.

8. Trening grupowy w zakresie psychoterapii

P_W05, P_W06, P_W13, P_U02, P_U05, P_U08, P_K02, P_K04

Odbycie 50-godzinnego treningu grupowego, w którym każdy z uczestników będzie miał możliwość zaprezentować siebie w zakresie rozumienia własnych problemów psychicznych, rozumienia problemów sygnalizowanych przez pozostałych uczestników grupy. Każdy student prezentuje siebie na tle grupy i jednocześnie aktywnie uczestniczy w autoprezentacjach dokonywanych przez innych studentów.

9. Psychologia stresu

P_W05, P_W13, P_U02, P_U04, P_K04,

Pojęcie stresu psychologicznego. Relacyjne ujęcia stresu w pracach psychologów polskich –Tomaszewskiego, Reykowskiego. Fenomenologiczno-poznawcze ujęcie stresu według Lazarusa i Folkman. Teoria zachowania zasobów Hobfola. Style i sposoby radzenia sobie ze stresem. Radzenie sobie jako proces, strategia i styl. Obliczanie własnego poziomu stresu według Skali Stresu Holmesa i Rahe’ego. Style reagowania na pojawiające się bodźce zewnętrzne (Inwentarz Radzenia Sobie w Sytuacjach Stresowych CISS). Modyfikatory radzenia sobie ze stresem. Wsparcie społeczne. Cechy temperamentalne a radzenia sobie ze stresem. Uwarunkowania osobowościowe, koncepcja wzoru A - Mayera, Friedmana i Roya Rosenmana. Uwarunkowania i powiązania stresu ze zdrowiem człowieka. Środowisko rodzinne, zawodowe, sieci relacji społecznych w etiopatogenezie i przebiegu chorób (wypalenie zawodowe, stres pourazowy. Modele wyjaśniające związek pomiędzy czynnikami psychologicznymi a powstawaniem choroby somatycznej. Powiązania układu immunologicznego z układem nerwowym i dokrewnym. Klasyfikacja chorób psychosomatycznych. Działania naprawcze, techniki i narzędzia psychologiczne w zakresie sposobów radzenia sobie ze stresem. Wsparcie społeczne indywidualne i instytucjonalne, rozładowywanie emocji, napięć pojawiających się w codziennym życiu. Trening relaksacyjny Schultza i Jacobsona. Metody terapeutyczne. Zasa-

dy kształtowania zachowań zdrowotnych. Psychologiczne elementy zdrowego stylu i trybu życia. Działania profilaktyczne wpływające na dobrostan człowieka. Kreowanie umiejętności i zasobów osobowych człowieka.

10. Niepełnosprawność i choroba w odbiorze społecznym

P_W13, P_W07, P_W09, P_U02, P_U05, P_U06, P_K01, P_K04, P_K05

Niepełnosprawność w prawie i społeczeństwie. Rodzaje niepełnosprawności oraz orzeczenia. Savoir – vivre wobec osób niepełnosprawnych. Dyskryminacja – Tolerancja – Uprzedzenia do osób z niepełnosprawnościami. Dostępność w Polsce i na świecie. Bariery społeczne i ich przełamywanie w odniesieniu do osób z niepełnosprawnościami. Choroba jej etapy w społeczeństwie. Dziecko chore i niepełnosprawne - zaburzenia rozwojowe. Choroby zawodowe w Polsce

11. Trening umiejętności prowadzenia wywiadu i interwencji grupowej

P_W01, P_W04, P_W06, P_W09, P_W13, P_U02, P_U04, P_U05, P_K03, P_K06,

Samoświadomość, kontakt ze sobą i zasoby własne w pracy psychologa. Praca w interwencji kryzysowej – funkcjonowanie człowieka w kryzysie. Przeprowadzenie wywiadu psychologicznego- analiza i opracowanie. Ośrodek Interwencji Kryzysowej. Interwencja grupowa.

12. Psychologia rehabilitacji

P_W03, P_W04, P_W04, P_U02, P_U04, P_U09, P_K04, P_K05

Historia rozwoju pomocy osobom niepełnosprawnym i udział w niej psychologii. Pojęcie zdrowia wg Światowej Organizacji Zdrowia (WHO). Światowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych opracowany przez ONZ. Komponenty rehabilitacji i wielowymiarowość działań rehabilitacyjnych. Problemy psychologiczne osób niepełnosprawnych. Wsparcie psychologiczne w okresie po operacjach trwale uszkadzających. Wsparcie psychologiczne w fazie terminalnej. Kryzys psychologiczny - przyczyny, objawy, rodzaje. Etapy kryzysu wg Caplana. 6-etapowy model interwencji kryzysowej. Zespół stresu pourazowego jako następstwo traumatycznych wydarzeń. Psychologiczne objawy PTSD. Wydarzenia mogące wywołać zespół stresu pourazowego. Wybrane metody leczenia stresu pourazowego. Wsparcie psychologiczne po doświadczeniach traumatycznego wydarzenia. Wybrane formy rehabilitacji psychologicznej osób niepełnosprawnych umysłowo. Terapia zajęciowa - korzyści wynikające z udziału w terapii zajęciowej. Rodzaje terapii zajęciowej. Rola psychologa / terapeuty zajęciowego. Wybrane formy rehabilitacji osób po udarach mózgu i innych uszkodzeniach ośrodkowego układu nerwowego. Praktyka rehabilitacji neuropsychologicznej. Wybrane formy rehabilitacji psychologicznej osób z uszkodzeniami narządu ruchu i innymi widocznymi urazami ciała. Psychologiczne konsekwencje uszkodzenia ciała związane z jego wyglądem i dysfunkcjami. Udział psychologa rehabilitacji w rozwiązywaniu problemów życiowych osób z uszkodzeniami ciała. Wybrane formy rehabilitacji psychologicznej osób przewlekle chorych somatycznie. Problemy psychologiczne osób przewlekle chorych somatycznie. Rehabilitacja psychologiczna osób chorych psychicznie. Charakterystyka terapii zdrowieniowej. Behawioryzm jako podstawa teoretyczna dla psychologii stosowanej. Psychoanaliza jako teoretyczna podstawa dla psychologii stosowanej. Wybrane przykłady modeli rehabilitacji kompleksowej powszechnie stosowane w populacji. O utrudnieniach w wykorzystaniu wiedzy psychologicznej w praktyce rehabilitacyjnej.

13. Psychologia uzależnień- metody pracy z osobami uzależnionymi

P_W01, P_W04, P_W09, P_U02, P_U04, P_U08, P_U09, P_U10, P_K01, P_K02

Rozumienie etiologii i mechanizmów uzależnień. Umiejętność diagnozowania uzależnień. Umiejętność prowadzenia wywiadu kierowanego z osobą uzależnioną. Modelowanie trzeźwego myśle-

nia. Rozwiązywanie problemów osób uzależnionych. Empatyczne komunikaty wobec członków rodzin osób uzależnionych.

14. Terapia zaburzeń emocjonalnych u dzieci i młodzieży

P_W05, P_W06, P_W13, P_U05, P_U06, P_U12, P_K02, P_K05

Organizacja działań terapeutycznych: konceptualizacja kliniczna problemu pacjenta. Organizacja działań terapeutycznych: planowanie pracy, etapy terapii, ćwiczenia technik terapeutycznych w oparciu o analizę studium przypadku. Dziecko i nastolatek jako pacjent. Zagadnienia etyczne w pracy terapeutycznej.

15. Psychologia zdrowia i promocja zdrowia

P_W04, P_W06, P_W13, P_U04, P_K04

Pojęcie, zakres i rozwój psychologii zdrowia. Pojęcie, zakres i rozwój promocji zdrowia. Pojęcia zdrowia, jego uwarunkowania i mierniki. Rutynowe źródła informacji o stanie zdrowia ludności. Modele zdrowia stosowane w psychologii zdrowia. Profilaktyka chorób i jej związek z edukacją zdrowotną i promocją zdrowia. Organizacyjne formy przedsięwzięć promocyjnych dotyczących zdrowia. Projekty i programy promocji zdrowia inicjowane przez WHO i ich rozwój: Zdrowe Miasto; Szkoła Promująca Zdrowie; Szpital Promujący Zdrowie; Zdrowe Miejsce Pracy. Promocja zdrowia psychicznego. Modele wyjaśniające zachowania zdrowotne i zmianę zachowań. Narodowe programy i strategie zdrowia w Polsce. Schemat programu promocji zdrowia. Planowanie programu promocji zdrowia - diagnoza sytuacji wyjściowej, opis problemu zdrowotnego, dobór grupy adresatów, ustalanie celów, organizacja programu, monitoring i ewaluacja. Demograficzne i epidemiologiczne uwarunkowania promocji zdrowia. Krajowe działania profilaktyczne.

16. Psychologia penitencjarna

P_W04, P_W07, P_W08, P_W13, P_U02, P_U05, P_U06, P_U08, P_K01, P_K03, P_K04,

Wstęp do psychologii penitencjarnej. Powstanie i rozwój instytucji więziennej. Instytucje izolacyjne dla nieletnich. Zakłady penitencjarne dla kobiet. Formy oddziaływań penitencjarnych (resocjalizacja przez pracę, naukę, sport, twórczość). Zróżnicowanie społeczności więźniów a proces ich resocjalizacji (więźniowie niepełnosprawni psychicznie i psychopaci, więźniowie uzależnieni od środków psychoaktywnych, więźniowie sprawcy zabójstw, więźniowie sprawcy przestępstw seksualnych, resocjalizacja więźniów w wieku senioralnym). Metody interwencji psychologicznej. Różne formy pomagania więźniom w ZK. Interwencja i pomoc postpenitencjarna. Zjawisko prizonizacji. Subkultura więzienna. Personel więzienny - zadania i zagrożenia.

17. Zagadnienia psychologiczne pierwszego kontaktu z pacjentem

P_W01, P_W02, P_W09, P_U02, P_U03, P_U04, P_K04, P_K05

Komunikacja w psychologii. Komunikacja w pracy klinicznej. Komunikacja w psychoterapii. Komunikacja z pacjentem. Informacje zwrotne i wybrane techniki komunikacyjne. Trenowanie kompetencji komunikacyjnych. Odsluch nagrań. Inscenizacje. Praca z pacjentem - odgrywanie ról

18. Seminarium magisterskie

P_W01, P_W04, P_W10, P_U05, P_U04, P_U02, P_U11, P_K06, P_K05

Treści programowe realizowane w trakcie seminarium są zróżnicowane w zależności od zainteresowań badawczych studenta i podjętego tematu pracy magisterskiej. Wymagania dotyczące stylu i edycji naukowych tekstów psychologicznych: cytowania, sporządzania przypisów i bibliografii powinny być zgodne z aktualizowanymi standardami APA (skodyfikowanymi w *Publication Manual of the American Psychological Association*). Przygotowanie części teoretycznej pracy przedsta-

wiającej badany problem w świetle literatury naukowej - studia nad literaturą przedmiotu. Opracowanie koncepcji badań. Przygotowanie części metodologicznej badań. Realizacja badań. Interpretacja oraz dyskusja wyników badań własnych. Przygotowanie wniosków teoretycznych z badań oraz implikacji praktycznych. Przygotowanie i przedstawienie do oceny pracy magisterskiej.

19. Praktyka zawodowa

P_W02, P_W03, P_W04, P_U01, P_U02, P_U03, P_U04, P_K01, P_K02, P_K03,

Zapoznanie się ze specyfiką pracy w danej placówce oraz poznanie narzędzi pracy z pacjentami/klientami; poznanie zakresu obowiązków psychologa poprzez obserwację jego pracy. Pogłębianie wiedzy z zakresu psychologii stosowanej – przez rzeczywisty kontakt z pacjentami/klientami; włączanie się w organizowanie i realizację określonych zadań według wskazań superwizora/osoby z ramienia instytucji; samodzielne wykonywanie zadań z chwilą, gdy superwizor uzna, iż student jest gotów do ich realizacji; nawiązanie kontaktu z wybranym (wybranymi) przez superwizora praktyki pacjentami/klientami, z którymi student będzie mógł pracować indywidualnie, za zgodą superwizora. Uczestniczenie w opracowywaniu planów postępowania. Możliwie pełne uczestnictwo w życiu placówki (zebraniach zespołu, odprawach, zebraniach społeczności itp.).

B. PSYCHOLOGIA SPOŁECZNA

1. Psychologia internetu

P_W01, P_W04, P_W13, P_U02, P_U04, P_U05, P_K04, P_K05, P_K06

Psychologiczny wymiar Internetu nowa przestrzeń funkcjonowania człowieka. Psychologiczna charakterystyka użytkowników Internetu. Jednostka w wirtualnej rzeczywistości. Problematyka tożsamości sieciowej - psychologiczne konsekwencje konstruowania wirtualnej tożsamości. Kontakty społeczne - analiza punktu widzenia zaspokajania potrzeb użytkowników. Internet jako przestrzeń edukacyjna: wychowawcza i informacyjna funkcja Internetu. Poradnictwo sieciowe - pozytywne i negatywne aspekty zjawiska. Wpływ internetu: modele wyjaśniające mechanizmy wpływu. Psychomanipulacja w sieci - zagrożenia dla dzieci i młodzieży. Uzależnienia w sieci - rodzaje i mechanizmy

2. Psychologia w szkole

P_W08, P_W10, P_W12, P_U02, P_U08, P_U09, P_K01, P_K04, P_K06

Edukacja a rozwój. Ideologie wychowania. Wybrane zagadnienia z zakresu psychologii wychowania i nauczania oraz wskazanie na znaczenie edukacji dla rozwoju psychicznego jednostki. Psycholog w szkole - rola i zadania. Środowisko szkolne - charakterystyka, możliwości diagnozy. Modele pracy psychologa szkolnego. Problemy pojawiające się w szkole, błędy i trudności wychowawcze. Formy pracy psychologa szkolnego. Praca psychologa z uczniami, nauczycielami i rodzicami.

3. Społeczna psychologia zdrowia z elementami epidemiologii

P_W01, P_W04, P_W06, P_U02, P_U04, P_U09, P_K01, P_K04, P_K05,

Psychologia zdrowia jako dziedzina stosowana w zdrowiu publicznym. Bio-psycho-społeczna koncepcja zdrowia. Zdrowie subiektywne. Jakość życia uwarunkowana zdrowiem, jej pomiar i ocena. Behawioralne i poznawcze uwarunkowania zdrowia. Modele społeczno-poznawcze stosowane w planowaniu zmiany zachowań zdrowotnych. Psychologiczne aspekty korzystania z systemu ochrony zdrowia. Rola wsparcia społecznego w chorobie i w leczeniu. Jakość życia pacjentów jako pro-

blem w zdrowiu publicznym. Zdrowie oraz choroby zakaźne i czynniki etiologiczne, które je wywołują. Zasoby osobiste i społeczne sprzyjające zachowaniu zdrowia.

4. Psychologia jakości życia

P_W02, P_W03, P_W04, P_U02, P_U04, P_U05, P_K01, P_K04, P_K05

Rozumienie jakości życia w psychologii. Geneza, uwarunkowania i podstawowe wskaźniki. Metody pomiaru jakości życia jako konstruktu psychologicznego. Subiektywny i obiektywny wymiar jakości życia. Dobrostan psychiczny jako wskaźnik jakości życia. Poznawczy i emocjonalny wymiar dobrostanu. Integralna perspektywa jakości życia –hedonistyczne i eudajmonistyczne ujęcia w badaniach empirycznych. Związek dobrostanu psychicznego z wybranymi czynnikami psychospołecznymi. Koncepcja dobrostanu psychicznego C. Ryff. Sekwencyjno-czasowy model dobrostanu psychicznego (E. Diener i współpracownicy) 9) Cebulowa teoria szczęścia (J. Czapiński). 10) Homeostatyczny model dobrostanu psychicznego (R.A. Cummins).

5. Psychologia więzi

P_W01, P_W06, P_W07, P_U04, P_U05, P_U06, P_K01, P_K04, P_K05,

Teoria przywiązania - jej wpływ na tworzenie się więzi. Źródła więzi. Podstawy więzi. Budowanie więzi. Grupa społeczna – ujęcie definicyjne i istota. Więź społeczna. Ustanawianie więzi społecznych. Więź społeczna a spójność grupy. Ewolucja więzi społecznych. Etapy tworzenia się więzi społecznych.

6. Zagadnienia psychologii kryminalistycznej

P_W02, P_W04, P_W08, P_U02, P_U04, P_U10, P_K01, P_K0, P_K05

Podstawy psychofizjologii człowieka. Biopsychologiczne podstawy kryminologii: teorie antropologiczne, koncepcja dziedziczenia, zaburzenia teorii chromosomów, zaburzenia OUN, koncepcja H. Eysencka, koncepcje nieprawidłowej osobowości, psychopatia.

Zaburzenia psychiczne w funkcjonowaniu społecznym człowieka. Diagnoza psychologiczno-kryminalistyczna. Interwencje kryzysowe. Aspekty psychologiczne w praktyce kryminalistycznej. Działania profilaktyczne. Postępowanie z ofiarami przestępstw, ich zaopatrzenie w odpowiednie wsparcie psychologiczne.

7. Polityka społeczna

P_W02, P_W04, P_W07, P_U02, P_U04, P_U06, P_K01, P_K04, P_K05,

Przedmiot polityki społecznej: definiowanie problemów społecznych; wartości i zasady działania w polityce społecznej; modele polityki społecznej. Cele i zasady polityki społecznej. Modele polityki społecznej. Podmioty polityki społecznej. Instrumenty polityki społecznej. Partycypacja społeczna w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych, podejmowanie wolontariatu oraz wspieranie organizacji pożytku publicznego. Wskaźniki społeczne: ocena skali problemów społecznych, monitorowanie i ewaluacja działań w obszarze polityki społecznej. Analiza instrumentów pomocowych państwa w odniesieniu do wybranych problemów społecznych. Zabezpieczenie społeczne. Polityka ludnościowa i rodzinna. Polityka wobec ubóstwa i wykluczenia społecznego. Polityka rynku pracy. Polityka edukacyjna. Polityka ochrony zdrowia.

8. Psychologia międzykulturowa

P_W03, P_W06, P_W12, P_U01, P_U03, P_U05, P_K04, P_K05, P_K02,

Znaczenie psychologii międzykulturowej w historii myśli psychologicznej. Psychologiczne wymiary kultury. Najważniejsze paradygmaty psychologii międzykulturowej. Podstawowe teorie w badaniach międzykulturowych. Specyfika badań międzykulturowych. Kulturowe zróżnicowanie: osobowość, komunikacja, relacje interpersonalne, tożsamość, role społeczne, percepcja i ekspresja emocji. Dobrostan, szczęście i jakość życia w różnych kulturach. Wyzwania praktyczne psychologii międzykulturowej: integracja społeczna w innych kulturach, migracja, multikulturowość, stereotypy i uprzedzenia względem członków innych kultur, akulturacja. Bariery kulturowe w komunikacji werbalnej i niewerbalnej.

9. Psychologia reklamy

P_W04, P_W08, P_W11, P_U10, P_U11, P_U12, P_K04, P_K05, P_K06

Procesy poznawcze w reklamie. Motywacja i stany afektywne w reklamie. Marka i jej znaczenie w działaniach konsumenckich. Nośniki komunikatu reklamowego. Złożoność zachowań i decyzji konsumenckich. Badanie reklamy. Procesy poznawcze w reklamie: spostrzeganie, uwaga, pamięć.- Procesy uczenia się w reklamie. Zarządzanie emocjami w reklamie. Reklama społeczna i marketing społecznie zaangażowany. Ukryte przesłanie reklamy.

10. Psychologiczna interwencja w sytuacjach kryzysowych

P_W06, P_W09, P_W13, P_U01, P_U02, P_U04, P_K01, P_K03, P_K05,

Postawy teoretyczne psychologii kryzysu. Modele pomocy psychologicznej w sytuacjach kryzysowych. Postępowanie z osobą przeżywającą kryzys. Postępowanie w konkretnych rodzajach kryzysów. Problemy napotymane w pracy z klientem w kryzysie.

11. Społeczna psychologia starości

P_W04, P_W06, P_W13, P_U02, P_U08, P_U09, P_K04, P_K05, P_K06

Definicja procesu starzenia się. Charakterystyka okresu rozwojowego jakim jest starość. Granice starości (według WHO). Zjawisko starzenia się społeczeństw. Kulturowe i społeczne wyznaczniki starości. Pojawianie się nowych ról społecznych i sposobów spędzania czasu. Radzenie sobie z problemem straty. Zjawisko depresji wśród osób starszych. Seksualność osób starszych. Pojęcie ageizmu i jego konsekwencje. Wyznaczniki poziomu satysfakcji z życia u osób starszych. Charakterystyka funkcjonowania poznawczego i emocjonalnego osób starszych – proces naturalny a objawy schorzeń neurozwyrodnieniowych.

12. Socjologia dewiacji i kontroli społecznej

P_W02, P_W04, P_W07, P_W13, P_U04, P_U03, P_U05, P_K03, P_K04, P_K05,

Pojęcia dewiacji społecznej i kontroli społecznej w socjologii i innych naukach społecznych. Ewolucja teoretycznych koncepcji natury ludzkiej, porządku społecznego, napięcia i rozprzestrzenienia dewiacji w społeczeństwie, społecznej genezy zjawisk dewiacyjnych, kontroli społecznej i jej roli w generowaniu i przeciwdziałaniu dewiacji. Współczesne ujęcia problematyki kontroli społecznej w socjologii: funkcje, instrumenty, techniki kontroli społecznej. Kontrola społeczna a stratyfikacja społeczna, instytucja społeczna, sytuacja społeczna, rola społeczna, tożsamość, ideologia, światopogląd. Strategie kontroli społecznej w perspektywie teoretycznej i empirycznej. Kontrola społeczna a zmiana społeczna.

13. Trening umiejętności prowadzenia wywiadu i interwencji grupowej

P_W09, P_W10, P_W11, P_U01, P_U02, P_U06, P_U09, P_K03, P_K05, P_K06

Wywiad – rodzaje wywiadu ze względu na strukturę. Pierwsze wrażenie. Pierwsze pytania. Techniki radzenia sobie z oporem. Komunikacja (techniki aktywnego słuchania). Rola nastawienia diagnosty – elementy TSR (wydobywanie zasobów, komplementowanie). Cel i techniki jego formułowania. Techniki wspomagające wywiad psychologiczny – „wyjątki”, technika „czterech kroków”, „pytanie o cud”. Konstrukcja wywiadu (konstrukcja lejka, konstrukcja odwróconego lejka). Typowe błędy popełniane podczas wywiadu. Kończenie wywiadu. Tajemnica zawodowa (etyka a sytuacje zwolnienia z tajemnicy zawodowej). Rozwiązywanie dylematów społecznych: dylemat ograniczonych zasobów/pułapka społeczna, dylemat dóbr publicznych/bariera społeczna. Przesunięcie ryzyka oraz polaryzacja grupowa. Agresja interpersonalna i konflikty międzygrupowe. Hamowanie agresji.

14. Zasady i techniki komunikacji w pracy psychologa

P_W07, P_W08, P_W09, P_U01, P_U03, P_U06, P_K01, P_K03, P_K04

Porozumiewanie się interpersonalne. Umiejętność słuchania - składniki procesu, style, rodzaje reakcji, bariery i sposoby ich przezwyciężania, zasady uważnego słuchania. Umiejętność ujawniania się - modele odsłaniania siebie, korzyści i ryzyko, opór przed odsłanianiem się, optymalne poziomy otwarcia. Umiejętność wyrażania emocji - czynniki wpływające na ekspresję emocji, rodzaje ekspresji, sterowanie emocjami, zasady skutecznej ekspresji. Umiejętności interpersonalne na poziomie zaawansowanym - mowa ciała, parajęzyk, metakomunikaty i ukryte programy. Radzenie sobie w sytuacjach konfliktowych - nieobronne odpowiadanie na krytykę, asertywność, zasady uczciwej kłótni, zasady uczciwych negocjacji

15. Psychologiczne podstawy negocjacji i mediacji

P_W06, P_W07, P_W09, P_U01, P_U02, P_U06, P_K03, P_K05, P_K06

Mediacje w różnych sferach życia społecznego. Diagnoza problemu i dobór odpowiednich strategii mediacyjnych. Trudności w mediacjach i ich przezwyciężanie. Negocjacje i mediacje jako metody rozwiązywania konfliktów. Etapy i rodzaje negocjacji. Strategie negocjacyjne i ich wykorzystywanie. Mediacje - rola mediatora, zasady jego pracy, stosowane strategie. Mediacje rodzinne. Alternatywne formy rozwiązywania sporów (ADR). Mediacje jako proces komunikacji interpersonalnej. Komunikacja interpersonalna werbalna i niewerbalna w negocjacjach i mediacjach. Aktywne słuchanie w negocjacjach i mediacjach.

16. Konflikty społeczne

P_W02, P_W04, P_W07, P_U03, P_U05, P_U08, P_U09, P_K03, P_K04, P_K06

Rodzaje konfliktów społecznych. Fenomen konfliktu i sytuacji konfliktowej. Mechanizmy powstawania konfliktów, najważniejsze przyczyny i wzorce. Strategie rozwiązywania konfliktów, metody i techniki zarządzania konfliktem. Rodzaje i przejawy konfliktów - związane z rozbieżnymi celami, dotyczące wyznawanych wartości czy ideologii. Narzędzia i procedury badań psychologicznych do wyjaśniania i rozwiązywania konfliktów społecznych. Udzielanie profesjonalnej pomocy psychologicznej związanej z konfliktami społecznymi.

17. System zabezpieczeń i pomocy społecznej

P_W01, P_W04, P_W06, P_U02, P_U04, P_U05, P_K01, P_K04, P_K05

Zakres przedmiotowy zabezpieczenia społecznego. Zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym, finansowanie i charakterystyka świadczeń. Ubezpieczenie emerytalne, rentowe, w razie choroby i macierzyństwa, z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Ubezpieczenie społeczne a pomoc społeczna. Podstawy prawne funkcjonowania systemu pomocy społecznej. Organizacja pomocy społecznej w Polsce. Świadczenia z pomocy społecznej- prawo do świadczeń, rodzaje, zasady przyznawania. Zadania pomocy społecznej- własne i zlecone z zakresu administracji rządowej, o charakterze obowiązkowym i fakultatywnym.

18. Seminarium magisterskie

P_W01, P_W04, P_W10, P_U05, P_U04, P_U02, P_U11, P_K06, P_K05

Treści programowe realizowane w trakcie seminarium są zróżnicowane w zależności od zainteresowań badawczych studenta i podjętego tematu pracy magisterskiej. Wymagania dotyczące stylu i edycji naukowych tekstów psychologicznych: cytowania, sporządzania przypisów i bibliografii powinny być zgodne z aktualizowanymi standardami APA (skodyfikowanymi w *Publication Manual of the American Psychological Association*). Przygotowanie części teoretycznej pracy przedstawiającej badany problem w świetle literatury naukowej - studia nad literaturą przedmiotu. Opracowanie koncepcji badań. Przygotowanie części metodologicznej badań. Realizacja badań. Interpretacja oraz dyskusja wyników badań własnych. Przygotowanie wniosków teoretycznych z badań oraz implikacji praktycznych. Przygotowanie i przedstawienie do oceny pracy magisterskiej.

19. Praktyka zawodowa

P_W02, P_W03, P_W04, P_U01, P_U02, P_U03, P_U04, P_K01, P_K02, P_K03,

Zapoznanie się ze specyfiką pracy w danej placówce (firmy doradcze i audytorskie, instytucje polityczne, policja i sądownictwo, jednostki UE, ośrodki zajmujące się interwencją kryzysową, pomocą rodzinie, opieką społeczną, imigrantami; w działach planowania, zarządzania kadrą; w marketingu i sprzedaży) oraz poznanie narzędzi pracy z klientami; poznanie zakresu obowiązków psychologa poprzez obserwację jego pracy. Pogłębianie wiedzy z zakresu psychologii stosowanej – przez rzeczywisty kontakt z klientami; włączanie się w organizowanie i realizację określonych zadań według wskazań osoby z ramienia instytucji; samodzielne wykonywanie zadań z chwilą, gdy opiekun praktyki uzna, iż student jest gotów do ich realizacji; nawiązanie kontaktu z wybranym (wybranymi) przez opiekuna praktyki klientami, z którymi student będzie mógł pracować indywidualnie, za zgodą opiekuna. Uczestniczenie w opracowywaniu planów postępowania. Możliwie pełne uczestnictwo w życiu placówki (zebraniach zespołu, odprawach, zebraniach społeczności itp.).

Szkolenie BHP

P_W06, P_W08, P_U02, P_U05, P_K01

Podstawowe pojęcia z zakresu bhp. Zagrożenia wypadkami, które mogą wystąpić w czasie zajęć dydaktycznych, oraz przyczyny ich powstawania. Postępowanie w razie wypadku. Podstawowe zasady udzielania pierwszej pomocy. Organizacja ochrony ppoż. na Uczelni Przyczyny powstawania pożarów.

OPIS PROCESU PROWADZĄCEGO DO UZYSKANIA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

A. Sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia

Weryfikacja efektów uczenia się prowadzona jest zgodnie z procedurami określonymi dla Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Akademii Podlaskiej w Białymstoku na różnych etapach kształcenia poprzez:

- a) bieżącą ocenę pracy studenta w trakcie trwania zajęć (projekty, prezentacje, pisemne prace zaliczeniowe, raporty i sprawozdania z zajęć praktycznych, aktywność itp.),
- b) zaliczenia z oceną z poszczególnych przedmiotów w ramach kolokwium (testy, prace pisemne itp.),
- c) egzaminy przedmiotowe,
- d) praktyki zawodowe i staże,
- e) ocenę prac dyplomowych,
- f) egzamin dyplomowy,

Forma zaliczenia, egzaminu i innych sposobów weryfikacji efektów uczenia się określone są w Karcie Jednostki Modułowej na dany rok akademicki.

B. WSKAŹNIKI:

1. Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia

studia stacjonarne: **187 ECTS**

studia niestacjonarne: **150 ECTS**

2. Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne:

studia stacjonarne: zajęcia praktyczne: **201 ECTS (67%)**

studia niestacjonarne: zajęcia praktyczne: **213 ECTS (71%)**

3. Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne: **> 5 ECTS**

4. Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru: **100 ECTS**

5. **C. Wymiar, zasady i forma odbywania praktyk zawodowych oraz liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach tych praktyk.**

Praktyka zawodowa na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych: **720 godzin**

Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym: **32 ECTS**

Praktyki zawodowe mają na celu uzyskanie przez studenta umiejętności i kompetencji pod opieką osoby zajmującej się wykonywaniem pracy związanej z efektami uczenia się oraz w realnych warunkach wykonywania takiej pracy. Praktyki studenckie powinny obejmować tematykę związaną z

kierunkiem studiów i dana specjalnością. Studenci we własnym zakresie poszukują placówki, w której odbędą praktykę, samodzielność studenta pod tym względem należy uważać za istotny element realizacji jednego z podstawowych celów praktyki - rozpoczęcia samodzielnej aktywności zawodowej studentów na rynku pracy. Praktyka stanowi część procesu dydaktycznego i podlega obowiązkowemu zaliczeniu. Zaliczenia praktyk dokonuje opiekun praktyk ze strony Uczelni, na podstawie analizy dzienniczka praktyk i/lub innych wymaganych dokumentów oraz oceny i opinii ze strony Organizatora praktyk potwierdzającej odbycie wszystkich godzin praktyk przewidzianych w programie.

Praktyki zawodowe mają charakter praktyk ciągłych - odbywają się na III, IV i V roku studiów.

Praktyka zawodowa realizowana jest w dwóch etapach:

- a. Etap I: Ogólna praktyka zawodowa
- b. Etap II: Praktyka zawodowa zgodna z profilem wybranej specjalności (tzw. specjalnościowa)

Szczegółowe zasady realizacji praktyk zawodowych zawarte są w Regulaminie praktyk.